GŁOS POMORSKI

Rok 2. (GAZETA POMORSKA) Nr. 55/58

Prenumerata miejscowa: W ekspedycji miesięcznie 250 mk., kwartalnie 750 mk., z odnoszeniem do domu mies. 270 mk., kwart. 810 mk. Przedpłata na poczcie miesięcznie 275 mk., kwartalnie 825 mk. — W razie nieprzewidzianych wypadków, jak strejki, przeszkody techniczne itd. prenumeratorzy nie mają prawa żądania niedostarczonych numerów lub zwrotu prenumeraty.

Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

Dyrektor przyjmuje od godz. 10-tej do 11-tej przed południem. Redaktor Naczelny przyjmuje od godziny 6-tej do 7-tej po południu.

Reklamy: Przed tekstem 150 mk., w tekście 180 mk., za tekstem 150 mk. za wiersz. — Dla W. M. Gdańska i Prus Wschodnich 3 wzgl. 8 mk. niemieckich. — Dla zagranicy 5 wzgl. 15 mk. niemieckich. Administracja nie przejmuje odpowiedzialności za termin ogłoszenia inseratu.

Ogłoszenia: Wiersz nonparelowy ośmiołamowy lub jego miejsce dla wojew. Pomorskiego i Poznańskiego 30 mk. Dla innych województw 45 mk.

Rachunek bieżący: Bank Związku Sp. Zarobk. i Danziger Privat-Aktienbank Gdańsk i Grudziądz.

Konto czekowe: Gdańsk nr. 2980.

Konto Pocztowe: Kasa Oszczędności Oddział w Poznaniu nr. 20119.

Redakcja i Administracja: Szczotkarska 27/29. | GRUDZIĄDZ, sobota, dnia 5-go marca 1922 | Telefon Nr. 50 i 51.

Ustąpienie gabinetu Ponikowskiego.

Niepodpisanie aktu złączenia z powodu intryg belwederskich.

Naczelnik Państwa wyjechał na gry wojskowe do Krzesławic, jak doniosły telegramy w dniu wczorajszym, wiadomość bardzo zastanawiająca w chwili, kiedy przybywają do Warszawy delegaci Sejmu Wileńskiego celem podpisania aktu złączenia Wileńszczyzny z Polską i kiedy odbyć się mają uroczystości tej ponownej unji w Sejmie i katedrze warszawskiej.

Teraz okazuje się, że poza tem tkwiła intryga belwedersko-lewicowa: Uchwałę Sejmu Wileńskiego, któremu Warszawa pozostawiła narazie w zupełności decyzję, w przekonaniu, że będzie ona po myśli Belwederu, zmienił Rząd Ponikowskiego, powolne narzędzie w ręku Belwederu, samowolnie; usunął mianowicie z ustępu formuły przeczeniowej: „Sejm Rzeczypospolitej ustali statut dla Ziemi Wileńskiej „zgodnie z konstytucją“ ustęp ostatni (tłusto podkreślony) i przedłożył do podpisania projekt, nie zgadzający się z uchwałą Sejmu Wileńskiego. Wobec tego delegacja zespołu stronnictw narodowych i dwaj przedstawiciele Rad Ludowych nie mogli zgodzić się na podpisanie aktu.

Podpisało akt 10 członków delegacji Sejmu Wileńskiego, a 16 nie podpisało, wobec czego p. Ponikowski stwierdzić musiał, że akt nie jest podpisanym, gdyż większość delegatów podpisów swych nie położyła.

Innemi słowy, Rządowi chodziło o przeprowadzenie takiego brzmienia aktu, któryby umożliwił nadanie Wileńszczyźnie autonomji.

Ponikowski, zamiast zamknąć na tem posiedzenie, zarządził nagle 10 minutową przerwę, w celu wywarcia presji na 2 opornych włościan, delegatów Rad Ludowych. Mimo półgodzinnych usiłowań i niesłychanego nacisku, włościanie ci nie zachwiali się i aktu nie podpisali. Wywołało to ogromne wrażenie.

Los gabinetu, rzecz jasna, jest wobec tego przesądzony.

O godz. 12 w nocy otrzymaliśmy następujące doniesienia agencji Pat w tej sprawie;

Delegacja wileńska opuszcza dzisiaj Warszawę, wyjeżdżając do Wilna dla przedłożenia Sejmowi Wileńskiemu całej sprawy. Sejm Wileński obradować będzie w sobotę o godz. 5 popoł. nad tą sprawą.

Rada Ministrów zebrała się wczoraj o godz. 11 min. 30 i obradowała nad sytuacją. O godz. 12 zakończyła obrady, postanawiając jednak ustalić jeszcze przed sobotniem posiedzeniem Sejmu, które odbędzie się o godz. 11 przed poł., opinję klubów.

Wczorajsze plenarne posiedzenie Sejmu zostało odwołane.

Konwent senjorów obradował wspólnie z prezydentem ministrów, min. Stesłowiczem i min. Skirmuntem. P. Ponikowski przedstawił dotychczasowy przebieg pertraktacji z delegacją wileńską. Marszałek stwierdził, że rząd, stając na gruncie uchwały wileńskiej, byłby osięgnął porozumienie z delegacją.

Mimo najdalej posuniętych ustępstw delegacji, rząd nie ustępował, domagając się, widocznie zgodnie z wolą „wyższą“, skreślenia z aktu połączenia ustępu „zgodnie z konstytucją“. Konstytucja widocznie dla rządu i tego, który winien być jej najwyższym stróżem, Naczelnika, nie istnieje, zbytnio go krępując. Dlatego to wyjechał z Warszawy, aby nie potrzebował przyjmować delegacji, domagającej się spełnienia woli Ziemi Wileńskiej, na której decyzję rzekomo ani Naczelnik Państwa, jak uroczyście oświadczał, ani rząd, wedle oświadczenia p. Skirmunta, nie chcieli wpływać. A jednak rząd starał się w sposób niesłychany przeforsować wolę Belwedru, wbrew opinji większości Sejmu Wileńskiego.

Innemi słowy rząd pozostawia delegacji do wyboru: albo spełnicie wolę naszą, albo was nie chcemy. A więc ponowna obstrukcja rządu wobec woli narodu. Posłom, którzy aktu, zmienionego samowolnie przez rząd nie chcą podpisać, pozostawia się 10 minut do namysłu.

*

Warszawa (Pat.) P. prezydent Ponikowski wystosował do Naczelnika Państwa pismo z prośbą o dymisję całego gabinetu. Przyczyną dymisji jest niepomyślny rezultat pertraktacji rządu z delegacją Sejmu Wileńskiego o podpisanie „aktu złączenia Ziemi Wileńskiej z Rzecząpospolitą“.

Rząd nie uzyskawszy zgody na taką treść aktu złączenia, którąby podpisali wszyscy delegaci, a która według przekonania rządu odpowiadałaby interesom państwa, wobec konieczności szybkiego i ostatecznego ukończenia akcji złączenia Ziemi Wileńskiej z Rzecząpospolitą, ustąpienie całego gabinetu uważa za jedyne wyjście z sytuacji.

Wilno (Pat.) Wiadomości o przerwaniu narad delegacji z rządem odbiły się niezwykle przykrem echem w tutejszej opinji publicznej. Ogólnie panuje przekonanie, że musi dojść do niezwłocznego porozumienia.

Po odbyciu narad klubów nastąpi wyjazd do Warszawy posłów Zespołu i Rad Ludowych; posłowie lewicy nie wyjeżdżają.

Nasze sprawy polityczne.

Wczoraj rozszerzano w Warszawie pogłoski, jakoby rząd otrzymał był od rządu angielskiego notę, w której powiedziano, że uznanie uchwały Sejmu Wileńskiego o zjednoczeniu z Polską przez rząd polski uważane byłoby przez Anglję za aneksję tej ziemi.

Mówiono także o dwu innych notach.

Widocznie usiłowano tem wpłynąć na delegacją wileńską w celu złagodzenia aktu złączenia w myśl życzeń rządowych.

Gazeta Gdańska donosi: Jak się dowiadujemy, przybywają w sobotę do Gdańska członkowie międzynarodowej komisji podziału mienia Lefevre i Cahr, by wraz z delegatem włoskim p. konsulem Bertanzim dopełnić ostatnich czynności podziału b. mienia Rzeszy. Jak wiadomo, przedstawicielem Polski dla spraw podziału mienia jest Gen. Komisarz Rzpitej, p. min. Pluciński, zaś ze strony Gdańskiej prezydent Senatu p. Sahm.

Ze świata.

Stanowisko Lloyd Georgea jest poważnie zachwiane mimo, że uzyskał od przywódców partji unjonistycznej zapewnienie lojalnej współpracy, gdyż niebardzo wierzą w lojalność unjonistów.

Sprawą kontroli starej armji niemieckiej zajmowała się Rada Ambasadorów. Ambasador angielski w Paryżu lord Hardinge odczytał pismo angielskiego urzędu spraw zagranicznych, w którem powiedziano, że rząd angielski trwa na stanowisku niedopuszczalności, argumentów Francji w tej sprawie.

Układ przygotowawszy w sprawie konferencji genueńskiej podpisany został w Bukareszcie przez ministrów spraw zagranicznych Jugosławji, Rumunji oraz przedstawiciela Rządu Polskiego posła Skrzyńskiego — Przybycie delegacji rzeczoznawców polskich oczekiwane jest w Belgradzie w dniach najbliższych. — Delegacji tej przewodniczyć będzie poseł polski w Belgradzie p. Okęcki.

Kronika.

Z Teatru. Drugie przedstawienie „Popychadła“ wypadło bez najmniejszego zarzutu, czego dowodem słowa uznania i oklaski licznie zebranej publiczności. Przez patrjotyzm artystów fundusz grudziądzki na repatrjantów znacznie się powiększył.

— ** Dla biednych Konf. P. Mił. św. Wincentego a Paulo ofiarował p, Franciszek Kulerski ze Skurjew 1 centnar grochu, 1 centnar jęczmienia na kaszę. Serdeczne „Bóg zapłać“ składa w imieniu zarządu

Marja Ruchniewiczowa.

— ** Roczne walne zebranie Czer. Krzyża odbędzie się 7-go marca o godz. 6-tej w sali ratuszowej. Niechaj wszyscy członkowie podążą licznie na to zebranie.

W Grudziądzu nie powinno być ani obywatelki ani obywatela, który by czynnie nie popierał nasz Pol. Czerwony Krzyż.

— ** Licytacja Koni. W czwartek 9 marca (a nie 10 marca) r. b. przed południem o godz. 11-tej odbędzie się w połączeniu z licytacją bydła rozpłodowego w Grudziądzu na dziedzincu rzeźni miejskiej licytacja koni ogierów, klaczy koni wierzchowych i powozowych z hodowli pomorskich. Katalogi wysyła Pomorska Izba Rolnicza Toruń, Sienkiewicza 40.

— ** **Jeden ze środków zwalczania drożyzny.** Celem zwalczania drożyzny, która w dniach ostatnich zaczyna wzrastać, Rada ministrów uchwaliła zawiesić cło ochronne względnie zniżyć je na przeciąg 6 tygodni od towarów żywnościowych, odzieżowych i obuwia.

Obniżka ceł na te przedmioty jest znaczna, szczególniej jeśli chodzi naprzykład o bieliznę, odzież lub obuwie.

W zestawieniu krótkim przedstawia się tak: za parę obuwia cło obecne wynosi 2250 marek, ustalono zaś 225, czyli zmniejszono o 2025 marek; za koszulę płaciło się 500 marek; a obecnie wynosi ono 50 marek, za ubranie zaś lniane 5800, bawełniane 7190, wełniane 15400 i wełniane czesankowe 21700 marek, obecnie zaś wyniesie akurat dziewięć razy mniej i t. d. i t. d.

Jestto bardzo ważna próba w dotychczasowej polityce gospodarczej naszego rządu, próba, która siłą rzeczy wywoła w wielu kołach kupieckich poważne niezadowolenie, lecz za to w szerokich rzeszach spożywców wzbudzi zadowolenie niewątpliwe.

—** **WĄBRZEŹNO. (Kradzieże).** W tych dniach skradziono z młyna p. Briena 1 ctr. żytniej, i 1 ctr. pszennej mąki. Do kradzieży przyznał się własny robotnik P. — P. Polskiemu skradziono 1 płaszcz, przerobiony z wojskowego 1 koszulę, zegarek, niklowy i skórkowy portfel.

W czwartek wieczorem o godz. 8 dokonano na gospodarzu Waldehauerze w Myśliwcu napadu bandyckiego. Trzech bandytów zamaskowanych przybyło do wyżej wymienionego gospodarza na podwórze, ubezwładnili W. przez uderzenie rewolwerem w głowę. Przeszukano wszystkie skrytki lecz nic nie znaleziono. Córka, która się wyrwała z rąk bandytów, pobiegła do sąsiadów, którzy natychmiast przybyli z pomocą. Bandyci pozostawili swą ofiarę i uciekli. Waldhauer natomiast wybiegł za zbrodniarzami z fuzją i strzelił na 50 kroków. Na śniegu znaleziono ślady krwi lecz nie wiadomo, czy postrzelono kogo z bandytów. Policja śledzi za zbrodniarzami.

Już są do nabycia Maszyny do przędzenia **Lnu**
Inż. W. Żórawski w Warzawie, Wilcza 8.
Komplet od 600000 do 20 000 000 marek.

Sosnowe deski 13 m/m.
suche wagonowo kupuje
T-wo Unard, Poznań, św. Marcin 43

Skóry
przyb. obuwnicze, sznurowadła, obcasy gumowe, wszystkie wielkości.
Mniejsze zamówienia wysyłam pocztą.
Dyon. Knast, Poznań, W. Garbary 34.

HURTOWNIE
po cenach najniższych polecamy perfumy, mydła, szczotki, lusterka, grzebienie, siatki na włosy, przybory do manicure, oraz wszelk. artyk. fryzjerskie
Zagran. towary stale na składzie
Spółka Fryzjerska Poznań,
Tylko Al. Marcinkowskiego 25 I p.
Telefon nr. 2612.

Bank Pomorski Tow. Akc.
ODDZIAŁY:

Gdańsk	Warszawa	Bydgoszcz	Toruń
Lange markt nr. 14. tel. 1592.	Plac Napoleona 6. tel. 8032.	Dworcowa nr. 2. tel. 1239 i 599.	Szeroka nr. 25. tel. 651 i 652.

Otwiera rachunki bieżące i przekazowe załatwia wszelkie transakcje bankowe.
Kupno i sprzedaż papierów wartościowych i dewiz wszelkiego rodzaju. — Przyjmuje przekazy na Polskę i zagranicą oraz zlecenia giełdowe.
ZAKUP ZŁOTA I SREBRA
Finansuje przedsiębiorstwa przemysłowe.
Przyjmuje depozyty (wkłady) i płaci najwyższe odsetki stosownie do umowy i terminu wypowiedzenia.
BANK DEWIZOWY
Uwaga: Bank przyjmuje jeszcze zapisy na niewielką ilość akcji ostatniej emisji po kursie emisyjnym prawem repartycji.

Przetarg.
W drodze submisji mają być wydane roboty na obszerny remont i nadbudowanie **Obory i świniarni na domenie Świecie, pow. Brodnicki.**
Szczegółowe oferty należy złożyć w zapieczętowanych oddzielonych kopertach z odpowiednim napisem.
Podkładki do submisji można nabyć w niżej podanem urzędzie do 14. marca 1922.
Submisja zaś odbędzie się dnia 21. marca 1922 o godz. 10 tej przedpoł.
Brodnica, dnia 1 marca 1922 r.
Państwowy Urząd Budownictwa Nadz.
Pacanowski
Inspektor budownictwa.

Wydaje się dobre
obiady i kolacje
oraz całodzienne utrzymanie za 8000 mk. pol miesięcznie. Strzelecka nr. 1a parter na prawo

NICI
korzystnie zakupuje się hurtownie w [51]
Wytwórni Nici - Poznań
Św. Marcin 56.- tel. 021[illegible]

Dla aptekarza młodszego poszukuje umeblow.
pokoju
ewent. z pensją, zaraz Apteka pod Lwem Grudziądz. [606]

Inteligentny, spokojny młodzieniec poszukuje od 1. 3. br.
pokoju umebl.
ewentl. z fortepianem tylko u szczeropolskiej rodziny. Łask. zgłoszenia wraz z ceną pod Br. P. do ekspedycji Głosu Pomorskiego.

Niezbędne w każdym domu
uznane za najlepsze
preparaty *Pomerania*

Kremy kosmetyczne
udelikatniające płeć:
Krem Ideal „Pomerania"
Krem liljomleczny „Pomerania"
Krem lanolinowy „Pomerania"
Gold-cream „Pomerania"
Gliceryna zgęszczona „Pomerania"
Wazelina perfumowana „Pomerania"
Brylantyna krystaliczna „Pomerania"
Pasta do zębów „Pomerania"
Puder dla dzieci „Pomerania"
Sprzedaż we wszystkich aptekach, drogeriach i składach perfumeryjnych.
Pomorskie Towarzystwo Przemysłu Chemicznego „Pomerania" w Grudziądzu

Wielkopolanka.
Z dniem 1 marca został zaangażowany z Warszawy **kwintet** doborowej orkiestry. Polecając się łaskawym względom Szan. Publiczności, kreślimy
Z poważaniem
Kowalczyk i Kulpiński.

Cierpiącym na
Reumatyzm • Podagrę • Newralgię
polecamy
Balsam Mentolowy
Pomerania
(Balsam uśmierzający) 408
Oddawna wypróbowany, przez lekarzy polecany środek przeciw reumatyzmowi, dolegliwościom podagrycznym i newralgji.
Zwracamy uwagę na markę „POMERANIA"
Pomorskie Towarzystwo Przemysłu Chemicznego „Pomerania". Grudziądz.

Wióry świerkowe
do opakowania, bez zapachu w ładunkach wagonowych poszukuje się. Oferty:
T-wo Unard, Poznań, św. Marcin 43

100000 marek nagrody
temu, kto wskaże złodzieji, którzy w nocy z 24 na 25 skradli mi ze stajni 4 półszorki robocze z łańcuchami 2 lejce do wyjazdu i jeden pojedynczy, wszystkie z lejcami. Wiadomość uprasza **Okonek. Błędowo** powiat Chełmno.

„OPIEKA"
biuro prawne, Grudziądz, ulica Klasztorna nr. 3. wykonuje i opracowuje wszelkie sprawy piśmienne jak skargi, wnioski, prośby, reklamacje do wszystkich sądów i urzędów.
:—: Tłómaczenia będą przyjmowane. :—:

Esencje do likierów
w wielkim wyborze posiadamy na składzie
FABRYKA CHEMICZNA
Dr. Świerczewski i Ska.
Toruń-Mokre.

MŁODY AGRONOM,
zwolniony z wojska, posiadający 4 letnią praktykę w intensywnych gospodarstwach, ambitny sumienny i energiczny, poszukuje od 1. 4. 22
posady młodszego urzędnika gospodarczego
Oferty upr. się do Eksp. Głosu Pom. pod nr. 529

„GROM" INSTYTUT detektywny
Grudziądz, ul. Mickiewicza 34 telef. 190 adres telegr. „GROM" Grudziądz, przyjmuje i wykonuje wszelkie sprawy wywiadowcze na tle zbrodni każdego rodzaju, spraw prywatnych, majątkowych, małżeńskich i t. d.

Drzewka owocowe
500 sztuk, białe szczepionki **sprzedaj e** Ma[illegible]owski, Pl. 23. Styczania nr. 29, (ogrodnictwo)

Pies (wilk) na sprzedaż
ulica Ogrodowa 23, II

Towary kolonialne — i żywnościowe —
poleca
po dostępnych cenach
Emil Felske
ulica Szewska nr. 10

CUKIER
bez kartek funt 240 mk.
poleca
M. Dumont, Pańska 17

Kruszyny p. Brodnica Pomorze, **poszukuje**
KOWALA
dobrego fachowca od 1. 4. 22 r. z zaciągiem

PAWEŁ SCHIMMECK

Handel koni w Grudziądzu
Największy zakład i renomowany interes tej branży na Pomorze i Poznańskie
Do dyspozycji około 40 koni pierwszego rzędu. Ustawiczny bogaty wybór we wierzchowcach, koniach cugowych i roboczych. Stałe do wynajęcia: powozy na przejażdżki, zamknięte do uroczystości ślubnych, także i wierzchowce, cuganty i robocze konie. Stajnia wierzchowców stawia do dyspozycji wierzchowce na godziny. Wolna ujeżdżalnia. Nauka jazdy dla pań i panów pod fachowym kierunkiem.
Telefon nr. 6: Stajnia, ulica Młyńska nr. 10.
Telefon nr. 839: Mieszkanie, ul. Strzelecka nr. 3.
329

Baczność! Rybacy!
Kupuję każdą ilość
świeżych ryb
Odbieram latem i zimą. Płacę najwyższe ceny hurtowe. Ściśle rzetelny interes.
B. STIPPEL.
Skład Ryb Grudziądz,
Oferty na żądanie. Hurtownie — detalicznie. Firma zapisana. — Własna lodownia.

Polecam najlepsze
tłuste szprotki
otrzymuje dzinnie świeże. Najtańsze źródło zakupu dla odsprzedających, wysyłam koleją w skrzynach od 15—30 funt. netto.
T. Malinowski, Grudziądz,
Toruńska 10.

Kino APOLLO Varieté
Początek o godz. 8¹⁵. Otwarcie kasy o godz. 7¹⁵.
W niedziele i święta od godz. 5—10 przedstaw.
Dziś
zupełnie nowy program:
2 atrakcje teatru rozmaitości
tancerz amerykański kom. muzyk.
Karo As VI.
i ostatnia serja
oprócz tego
wielka komedja w 2 aktach
Od wtorku największy film amerykański Radjam pod tytułem **Ludzie i bestje.**

Kino „ORZEŁ"
Tylko w niedzielę. Początek o godz. 5.
Na specjalne życzenie publiczności.
„Błękitna krew"
wielki dramat amerykański w 6 aktach
Każdą sobotę o godz. 5 w teatrze „Orzeł" wielkie przedstawienie dla dzieci.